

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/36/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719204401
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6719204401.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, vo veci navrhovateľa P. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt obec X., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon odňatia slobody v M. nad F., T. D. 1, XXX XX M. nad F., proti maloletému P. I., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt na M. XXXX/X, XXX XX N., zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen a jeho matke O. I., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt na M. XXXX/X, XXX XX N., zastúpená Tomášek & partners, s. r. o., so sídlom Rožňavská 2, 821 01 Bratislava, IČO: 36 858 811, o určenie otcovstva, o odvolaní navrhovateľa (muža, ktorého otcovstvo má byť určené) proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 12Pc/12/2019-60 z 22. mája 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Podľa výroku rozhodnutia napadnutého odvolaním navrhovateľa súd prvej inštancie zamietol návrh na určenie otcovstva podaný navrhovateľom 4. septembra 2019 voči maloletému dieťaťu bez označenia mena a priezviska narodeného matke O. I. s odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/492/2015. V prvej časti bodu 21 odôvodnenia súd prvej inštancie vyslovil názor, že keď otcovstvo maloletého dieťaťa bolo určené zákonným spôsobom a to súhlasným vyhlásením rodičov, nie je prípustné určovať otcovstvo znovu z dôvodu, že sa otcovstvo dieťaťa podľa zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „zákon o rodine“) určuje na základe domniek otcovstva ustanovených v zákone o rodine: i/ manželovi matky, ii/ súhlasným vyhlásením rodičov alebo iii/ rozhodnutím súdu, pričom tieto domnienky sa vzájomne vylučujú. Druhá domnienka (určenie otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov) má prednosť pred treťou (určenie otcovstva rozhodnutím súdu). Uplatnenie druhej domnienky zakladá osobitnú prekážku pre postup v konaní o určenie otcovstva súdom na základe tretej domnienky, nakoľko súhlasným vyhlásením určené otcovstvo by muselo byť najskôr oprávneným subjektom zapreté.

1.1 V ďalšom texte odôvodnenia bodu 21 súd prvej inštancie uviedol, že návrh navrhovateľa posúdil ako návrh na zapretie otcovstva určeného otca U. M., ktorý „v zmysle ustanovenia § 8 C. m. p. zamietol“, hoci v texte pred touto vetou je v dôvodoch rozhodnutia okresného súdu uvedené „navrhovateľ nie je oprávnený požadovať ani zapretie otcovstva“, keď podľa zákona o rodine otcovstvo určené súhlasným vyhlásením rodičov môže zaprieť výlučne matka, otec a maloleté dieťa v zákonom ustanovenej lehote. Podľa ďalšej časti textu „návrh navrhovateľa pre to nie je možné posúdiť ani ako návrh na zapretie otcovstva, pretože podať takýto návrh nie je navrhovateľ oprávnený (aktívne legitimovaný) v zmysle zákona o rodine a tiež v zmysle ustanovenia § 108 ods. 3 C. m. p.“.

1.2 Prvoinštančný súd konštatoval, že rodičia maloletého dieťaťa boli určení zákonným spôsobom v roku 2014. Rodičia maloletého dieťaťa boli v čase počatia maloletého dieťaťa partnermi žijúcimi v spoločnej domácnosti, preto obaja bez akýchkoľvek pochybností súhlasným vyhlásením určili otcovstvo U. M. k narodenému dieťaťu. Otec maloletého sa v súčasnosti pracovne zdržiava v zahraničí, avšak stále si

riadne plní vyživovací povinnosť k maloletému a nikdy nemal žiaden dôvod pochybovať, či je otcom P., preto nie je dôvod zasahovať do vzťahov týchto osôb a uvedené nie je ani v záujme maloletého.

1.3 Súd prvej inštancie neuveril tvrdeniu navrhovateľa, že sa o narodení dieťaťa matke O. I. dozvedel len „nedávno“ a toto tvrdenie otca označil za nepravdivé s tým, že navrhovateľ vedel o tehotenstve matky a vedel aj to, s kým matka žije a s kým čaká dieťa. Návrhu navrhovateľa na nariadenie znaleckého dokazovania analýzou DNA len na základe jeho domnienky, že by mohol byť otcom maloletého súd prvej inštancie nevyhoviel s odôvodnením, že „je absolútne neprípustné, aby navrhovateľ na základe domnienky takto neopodstatnene a zásadne zasahoval do práva matky a maloletého dieťaťa na rodinný život a stabilitu. Ide o ochranu záujmov maloletého dieťaťa, medzi maloletým dieťaťom a navrhovateľom nikdy nebol žiaden vzťah a nebol na to ani dôvod. Ani matka s navrhovateľom nikdy netvorila pár, nikdy s ním nezdíeľala spoločnú domácnosť. Medzi ňou a navrhovateľom nebolo výraznejšie citové puto. Navrhovateľ neuviedol žiaden dôvod ani argument, pre ktorý by bolo možné sa čo i len domnievať, že zapretie otcovstva dnes určeného otca a určenie otcovstva navrhovateľa k maloletému P. (5 rokov po jeho narodení), bude maloletému na prospech - bude v jeho najlepšom záujme“. Na základe tvrdení matky, že ju navrhovateľ v minulosti oklamal a obral o sumu 14 300,- € s prísľubom o sprostredkovanie kúpy motorového vozidla a vozidlo jej nedodal, za čo bol navrhovateľ aj trestne stíhaný a odsúdený súd prvej inštancie uzavrel „je preto úplne vylúčené, aby bol navrhovateľ biologickým otcom maloletého P. (nar. XX.XX.XXXX)“ a vyhodnotil, že „vzhľadom na konanie navrhovateľa je zrejmé, že medzi ním a matkou (a v konečnom dôsledku ani medzi navrhovateľom a maloletým) nikdy nemôže vzniknúť žiadna pozitívna väzba. To je ďalší z dôvodov, prečo by určenie otcovstva navrhovateľa k maloletému rozhodne nebolo v záujme maloletého“. I keď navrhované dokazovanie krvnou skúškou ani analýzou DNA z dôvodu, že navrhovateľ nie je aktívne legitimovaným na podanie návrhu na určenie otcovstva súd prvej inštancie nenariadil, prijal súd prvej inštancie záver, že „navrhovateľ nie je otcom maloletého, matka a otec to absolútne vylučujú“.

1.4 Z citácií zákonných ustanovení § 85 ods. 1, 2, 3, § 90 ods. 1, 2, 3, 4, § 92, § 93 ods. 1, 2, 3, § 94 ods. 1, 2 zákona o rodine a § 108 ods. 3 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „C. m. p.“) bez väzby na ďalšie odôvodnenie rozhodnutia okrem ustanovenia § 108 ods. 3 C. m. p. o účastníkoch konania o zapretie otcovstva nie je možné vyvodiť, podľa ktorých zákonných ustanovení súd prvej inštancie návrh navrhovateľa posúdil.

1.5 Výrok o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov odôvodnil súd prvej inštancie ustanovením § 52 C. m. p.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol odvolaním navrhovateľ. Uviedol, že svojim návrhom žiadal určiť otcovstvo voči maloletému P. I., nar. XX.XX.XXXX aj napriek tomu, že ako otec dieťaťa v jeho rodnom liste je už zapísaný U. M., nar. XX.XX.XXXX. Bol toho názoru, že napriek zápisu otca v rodnom liste dieťaťa by mal súd skúmať, kto je skutočným otcom maloletého dieťaťa krvou skúškou alebo analýzou vzoriek DNA. Tvrdil, že v čase rozhodnom pre splodenie dieťaťa mal pohlavný styk s matkou dieťaťa, ktorá mu narodenie dieťaťa zatajila. Nepoprel, že s dieťaťom a matkou nemá vytvorený žiadny vzťah, keď o jeho narodení nevedel a nemohol sa podieľať na jeho výchove. O pohlavných stykoch medzi ním a matkou maloletého dieťaťa mali vedomosť konkrétne osoby, ktorých údaje po výzve súdu uvedie. U. M. nie je otcom maloletého dieťaťa, za otca ho označila matka, aby bolo dieťa v budúcnosti zabezpečené. Ak súd jeho návrhu na nariadenie dokazovania nevyhovie, podá nový návrh na „zmenu otca“ maloletého P., v ktorom označí osoby, ktoré vedeli o jeho vzťahu s matkou a predloží dôkazy o tom, že dieťa, ktoré matka porodila je „jeho zásluhou“ a nie zásluhou inej osoby. Žiada, aby odvolací súd „riadne rozhodoval v celej záležitosti“.

3. Matka maloletého navrhla potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. Otcovstvo k maloletému dieťaťu bolo určené zákonným spôsobom - súhlasným vyhlásením rodičov, nakoľko žiaden z rodičov nikdy nemal a ani nemá pochybnosti o tom, že maloletý je ich spoločným dieťaťom. Súd prvej inštancie správne v rozsudku uviedol, že otcovstvo dieťaťa sa určuje na základe domnienok otcovstva stanovených v zákone o rodine a uplatnenie druhej domnienky zakladá osobitnú prekážku pre postup v konaní o určenie otcovstva súdom na základe tretej domnienky, ako to bolo konštatované aj v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/492/2015. Tvrdenia navrhovateľa o dôkazoch týkajúcich sa jeho pohlavných stykov s matkou dieťaťa, ktoré považuje matka za účelové tvrdenia, neodôvodňuje vedenie konania o určenie otcovstva, ktoré bolo už skôr určené zákonným spôsobom. Navrhovateľ nie je oprávnený požadovať určenie otcovstva za situácie, kedy je otcovstvo k dieťaťu určené. Návrh na určenie otcovstva nie je vôbec prípustný.

3.1 Správny je názor súdu prvej inštancie, že navrhovateľ nie je oprávnený podať návrh na zapretie otcovstva U. M.. Zaprieť otcovstvo k dieťaťu môžu len zákonom taxatívne vymenované osoby, t. j. matka, otec a dotknuté dieťa za predpokladu, že na zapretie otcovstva boli splnené podmienky ustanovené zákonom. Návrh navrhovateľa je tiež v rozpore so záujmami maloletého, ktorého sociálny a rodinný status je stabilný, stály a plne funkčný, preto niet dôvodu do neho zasahovať. Zásah do tohto vzťahu nie je v záujme maloletého. Zo žiadnej skutočnosti nie je možné vyvodiť, že zapretie určeného otca a určenie otcovstva navrhovateľa k maloletému P. 5 rokov po jeho narodení by bolo maloletému na prospech. Navrhovateľ nie je osobou reálne spôsobilou poskytnúť maloletému potrebnú výchovu a naplňať jeho potreby, nakoľko ide o osobu viacnásobne trestne stíhanú a odsúdenú.

4. Kolízny opatrovník dieťaťa sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že navrhovateľ nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie návrhu na zapretie otcovstva. Otec dieťaťa návrh na zapretie otcovstva nepodal a takéto konanie by ani nebolo na prospech maloletého dieťaťa. Určenie otcovstva nie je podľa názoru kolízneho opatrovníka možné týmto návrhom realizovať. Navrhol potvrdiť rozsudok okresného súdu ako vecne správny.

5. V replike sa navrhovateľ vyjadroval iba k svojej obmedzenej možnosti navrhovať dôkazy a zúčastniť sa pojednávania z dôvodu, že sa nachádza v ústave pre výkon trestu odňatia slobody. Keby uviedol svedkov jeho vzťahu s matkou skôr ako na pojednávaní matka by mohla navrhnutých svedkov kontaktovať a ovplyvniť. Uznal, že maloletému P. nebude na prospech ani v jeho najlepšom záujme rozbiť jeho súčasný život a prejednávacia vec môže narušiť psychiku maloletého P. a vnímanie života. Keby sa matka k celej veci postavila zodpovedne, nemusel by dnes súd riešiť určenie otcovstva a stabilitu rodinného života maloletého P..

6. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní navrhovateľa podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“), ktorý sa podľa § 2 ods. 1 C. m. p. uplatňuje aj na konania podľa Civilného mimosporového poriadku, ak C. m. p. neustanovuje inak, preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C. s. p. z dôvodu, že podmienky na jeho nariadenie splnené neboli, keď navrhovateľ v odvolaní nové skutkové tvrdenia neuvádza, nové dôkazné návrhy nepredkladá a pre zistenie skutočného stavu veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie (§ 63, § 68 C. m. p.). Navrhovateľ napadol rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu bez uvedenia odvolacích dôvodov podľa C. s. p. alebo C. m. p., napriek tomu pristúpil odvolací súd k vecnému prejednaniu odvolania, z obsahu ktorého v zmysle § 124 ods. 1 C. s. p. bolo možné vyvodiť, že navrhovateľ nie je spokojný s rozhodnutím súdu z dôvodu, že nebol za otca maloletého P. určený, hoci sám je presvedčený, že biologickým otcom maloletého P. I. môže byť jedine on a nie U. M. zapísaný v rodnom liste dieťaťa. Túto námietku navrhovateľa je možné podriaďiť pod ustanovenie § 62 ods. 1 C. m. p., podľa ktorého odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci a pod ustanovenie § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku o nesprávnom právnom posúdení veci.

6.1 Konanie o určenie rodičovstva, medzi ktoré patrí aj konanie o určenie otcovstva podľa § 105 písm. b) Civilného mimosporového poriadku môže podľa § 107 C. m. p. začať len na návrh, napriek tomu sa považuje za mimosporové konanie prejednávané podľa ustanovení Civilného mimosporového poriadku a v takejto veci nie je odvolací súd podľa § 66 C. m. p. (bez ohľadu na to, že konanie začína na návrh) odvolacími dôvodmi viazaný. V súlade s vyšetrovacím princípom zakotveným v článku 6 C. m. p. spolu s princípom oficiality a materiálnej pravdy preskúmal odvolací súd správnosť procesného postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie z hľadiska všetkých podľa zákona prípustných odvolacích dôvodov a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny vo výroku podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil.

7. Zo spisového materiálu predloženého odvolaciemu súdu za účelom rozhodnutia o odvolaní navrhovateľa odvolací súd zistil, že neúplný návrh na určenie otcovstva voči matke O. I. podal navrhovateľ na Okresný súd Malacky 4. septembra 2019, v ktorom za účastníka konania maloleté dieťa neoznačil s odôvodnením, že sa o jeho narodení dozvedel až neskôr a podľa jeho výpočtov môže byť matkou porodené dieťa ich spoločným dieťaťom z dôvodu, že v roku 2013 tvorili pár. Okresný súd Malacky postúpil vec Okresnému súdu Zvolen z dôvodu miestnej príslušnosti a na výzvu Okresného súdu Zvolen, aby označil maloleté dieťa, voči ktorému sa domáha určenia otcovstva, otec už v tom čase sa nachádzajúci v ústave pre výkon odňatia slobody oznámil, že informácie o dieťati nemá a žiada, aby súd vykonal dokazovanie. Lustráciou v registri obyvateľov vykonanou 5. septembra 2019 súd prvej inštancie zistil, že matke O. I. sa narodilo 1. Y. XXXX dieťa P. I. a z vyjadrenia matky k návrhu a

priloženého rodného listu dieťaťa súd prvej inštancie zistil, že vo vzťahu k maloletému P. I. bolo vedené konanie o určenie otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov pred Okresným úradom Zvolen, ktoré nebolo zapreté a v rodnom liste dieťaťa je ako otec maloletého P. uvedený U. M., nar. XX. P. XXXX.

8. Lustráciou v registroch súdu na prvoinštančnom súde bolo zistené, že pod sp. zn. 5P/137/2018 viedol Okresný súd Zvolen konanie vo veci starostlivosti o maloletého P. I. na návrh matky O. I. podaný na Okresný súd Zvolen 17. mája 2018, v ktorom matka uviedla, že s otcom maloletého dieťaťa neboli manželia ani nežili v spoločnej domácnosti, po krátkej známosti s otcom otehotnela a tento sa zámerne vyhýbal prevzatiu zodpovednosti vo veci otcovstva, z tohto dôvodu bola nútená postúpiť právne kroky vo veci určenia otcovstva k maloletému P. I.. Súdne konanie bolo zahájené pod sp. zn. 5Po/8/2014. V tomto konaní bol pripojený rodný list maloletého dieťaťa zo X. Y. XXXX, v ktorom nebol otec dieťaťa uvedený, aj rodný list dieťaťa z XX.XX.XXXX, v ktorom ako otec dieťaťa už bol uvedený U. M., nar. XX.XX.XXXX. U. M. sa zúčastnil pojednávania vo veci sp. zn. 5P/137/2018, na ktorom rodičia uzavreli rodičovskú dohodu o zverení maloletého P. I. do osobnej starostlivosti matky a vyživovacej povinnosti otca voči maloletému dieťaťu vo výške 100,- € mesačne počnúc dňom 01.11.2018.

9. Z uvedeného je zrejmé, že ku dňu podania návrhu na začatie konania navrhovateľom (04.09.2019) už bol U. M. zapísaný v rodnom liste dieťaťa ako jeho otec.

10. Určenie rodičovstva upravuje zákon o rodine v § 82 a nasledujúce. V § 84 zákona o rodine je ustanovené, že sa otcovstvo určuje na základe domnienok otcovstva ustanovených v tomto zákone súhlasným vyhlásením rodičov alebo rozhodnutím súdu. Súhlasným vyhlásením oboch rodičov možno podľa § 90 zákona o rodine určiť otcovstvo, ak nie je otcovstvo určené podľa domnienky otcovstva manžela matky.

11. Zo spisu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5P/137/2018 a vyjadrení matky v tom a v tomto konaní mal súd prvej inštancie zistené, že v čase narodenia maloletého P. matka vydatá nebola, z tohto dôvodu otcovstvo k dieťaťu podľa prvej zákonnej domnienky otcovstva svedčiacej manželovi matky podľa § 85 ods. 1 zákona o rodine určené nebolo a rodičia maloletého dieťaťa mohli určiť otcovstvo k dieťaťu súhlasným vyhlásením podľa § 90 zákona o rodine, ktoré aj uskutočnili a podľa § 91 ods. 1 zákona o rodine sa za otca považuje muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov. Tvrdenie matky o určení otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov navrhovateľ nepoprel a o tomto úkone svedčí zápis otca v rodnom liste dieťaťa.

12. Súd prvej inštancie kopírujúc vyjadrenia matky v tomto konaní sa zaoberal tým, či je navrhovateľ oprávnený podať návrh na zapretie otcovstva U. M. voči maloletému P. I. a v bode 21 odôvodnenia svojho rozsudku uviedol, že „súd návrh navrhovateľa posúdil ako návrh na zapretie otcovstva určeného otca - U. M., a tiež súd návrh navrhovateľa v zmysle ustanovenia § 8 C. m. p. zamietol“ s ktorou časťou odôvodnenia odvolací súd nesúhlasil a z tohto dôvodu potvrdil rozsudok okresného súdu len ako vo výroku vecne správny. Navrhovateľ nepodal návrh na zapretie otcovstva, výslovne v návrhu na začatie konania aj v odvolaní uvádza, že sa v tomto konaní domáhal určenia svojho otcovstva voči maloletému P. Citovaná časť odôvodnenia rozsudku je aj v rozpore s jeho výrokom: Návrh na určenie otcovstva v celom rozsahu zamietá. Súd prvej inštancie nerozhodoval a nerozhodol o návrhu navrhovateľa na zapretie otcovstva a v tejto časti je odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie zmätočné, bezmyšlienkovite preklápagúce vyjadrenie matky k návrhu na začatie konania do odôvodnenia. Čiastočne nesprávne odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu nevyhodnotil odvolací súd ako vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 67 C. m. p., pretože vplyv na jeho vecnú správnosť nemalo. Podľa § 228 ods. 1 C. s. p. záväzný je len výrok rozsudku.

13. Rozsudok prvoinštančného súdu, ktorým bol zamietnutý návrh navrhovateľa na určenie otcovstva je v súlade s do súdneho spisu pripojeným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/492/2015 z 22. júna 2016, v ktorom najvyšší súd vyslovil právny názor, že dôsledkom súhlasného vyhlásenia rodičov je, že dieťa má otca určeného, ten sa stáva nositeľom všetkých rodičovských práv a povinností a z toho vyplývajúcej právnej ochrany, preto odpadá dôvod na ďalšie určovanie otcovstva, keďže dieťa môže mať z hľadiska právneho len jedného otca. Uznesenie sp. zn. 5Cdo/492/2015 bolo vydané za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 99/1963 Zb.), ktorý bol ku dňu 01.07.2016 zrušený. Dovolací súd posudzoval postup súdov nižšej inštancie podľa § 108 Občianskeho súdneho poriadku, v ktorom bola stanovená osobitná prekážka pre postup v konaní o určenie otcovstva

súdom a to určenie otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov alebo osvojenie dieťaťa. Podľa § 108 Občianskeho súdneho poriadku súd musel zastaviť konanie o určenie otcovstva, ak došlo k určenie otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov alebo k osvojeniu dieťaťa podľa osobitného predpisu. Najvyšší súd zdôraznil, že spor o určenie putatívneho (domnelého) otca by bolo možné viesť najskôr potom, ako došlo k úspešnému zapretiu existujúceho otcovstva (k „právnemu uvoľneniu“ dieťaťa).

14. Konanie v prejednávanej veci začalo za účinnosti Civilného mimosporového poriadku, ktorý tiež rieši situáciu, ak pred rozhodnutím o určení otcovstva súdom dôjde k určenie otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov, ale podľa názoru odvolacieho súdu odlišným spôsobom než za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, keď v § 109 C. m. p. je výslovne uvedené, že súd konanie o určenie otcovstva zastaví, ak počas konania o určenie otcovstva dôjde k určenie otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov alebo osvojeniu dieťaťa. V občianskom súdnom poriadku nebola vymedzená doba, v ktorej pokiaľ došlo k určenie otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov, nastala prekážka pre pokračovanie v konaní o určení otcovstva. Ak Civilný mimosporový poriadok v § 109 výslovne určuje, že konanie o určení otcovstva je potrebné zastaviť, ak počas konania o určení otcovstva dôjde k určenie otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov alebo k osvojeniu dieťaťa, bolo aj podľa názoru odvolacieho súdu namieste posúdiť návrh navrhovateľa na určenie otcovstva vecne a nezastaviť konanie pre nedostatok podmienky konania podľa § 109 C. m. p. z dôvodu, že k určenie otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov došlo pred začatím konania o určenie otcovstva. Na podporu svojej argumentácie, že vecné posúdenie návrhu na určenie otcovstva v čase, keď je otcovstvo k dieťaťu určené súhlasným vyhlásením rodičov vylúčené nie je, poukazuje odvolací súd na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. októbra 2019 sp. zn. 6Cdo/224/2016, v ktorom síce dovolací súd zrušil rozsudok súdov nižšej inštancie, predmetom ktorého bolo aj určenie otcovstva k maloletému dieťaťu potom, ako bolo otcovstvo určené súhlasným vyhlásením rodičov (otca odlišného od navrhovateľa v konaní), ale nevytkol súdom nižšej inštancie, že konanie o určenie otcovstva nezastavili pre nedostatok podmienky konania a o návrhu na určenie otcovstva rozhodli zamietajúcim rozsudkom a odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

15. V konaní bolo nesporne zistené, že otcovstvo k maloletému P. I. je určené, v rodnom liste dieťaťa je zapísaná matka aj otec U. M.. Súd prvej inštancie potom správne uzavrel, že určenie otcovstva súdom podľa § 94 ods. 1 zákona o rodine (ak nedošlo k určenie otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov, môže dieťa, matka alebo muž, ktorý tvrdí, že je otcom, navrhnúť, aby otcovstvo určil súd) je priamo zákonom vylúčené a takémuto návrhu vyhovieť nie je možné. Rozsudok súdu prvej inštancie bol z tohto dôvodu potvrdený podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vo výroku správny.

16. Civilný mimosporový poriadok v § 53 osobitne upravuje nárok na náhradu trov konania vo veciach určenia rodičovstva tak, že v tomto konaní môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať. Matka sa výslovne na pojednávaní dňa 22. mája 2020 práva na náhradu trov konania vzdala a kolízny opatrovník nárok na náhradu trov konania neuplatnil. Takémuto stavu zodpovedá výrok o trovách konania v rozhodnutí súdu prvej inštancie.

17. Návrh na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania v odvolacom konaní účastníkmi konania podaný nebol. O povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu rozhoduje podľa § 57 C. m. p. súd len na návrh. Z tohto dôvodu rozhodnutie odvolacieho súdu výrok o nároku účastníkov konania na náhradu trov odvolacieho konania neobsahuje.

18. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).